

Tanntraumer

📷 NILS ROAR GJERDET

Selv om S³skader mot tenner og kjeve er vanlige, er de ofte ikke inkludert i undersøkelser om ulike skader som folk er utsatt for. Tanntraumer var hovedtemaet for Magnus Bratteberg med nylig doktorgrad om tanntraumer og Paul Kåre Sæle som er kjeveortoped.

Tannskader er hyppige, de rammer kanskje i 1-3% i befolkningen pr år, gjerne barn og ungdom, og varierer svært mye i alvorlighet, både biologisk og estetisk. Risikofaktorer er for eksempel overbitt og selvsagt hva slags fysisk aktivitet som er involvert, sparkesykler ble nevnt spesielt.

Det biologiske faktorene for vevstilheling etter traume avhenger av grad av pulpainvolvering (komplisert/ ukomplisert fraktur), rotutviklingsstadium og om tannen sitter på noenlunde plass eller er slått helt ut. Helt utslåtte tenner bør oppbevares i saltvann, i munnen eller melk, men ikke tørt eller i springvann.

Behandlingen kan kreve samarbeid mellom ulike spesialiteter. Kjeveortopedisk flytting av tenner er aktuelt, slik det ble vist flere eksempler på. Regelverket i Helfo inneholder flere punkter som er aktuelle i traumesituasjoner. Det er uansett meget viktig med dokumentasjon og at riktige skjema fylles ut. For eksempel må henvisning til kjeveortopedisk vurdering (skjema 05-06.10) fylles ut nøyaktig.

Den eventuelle endodontiske behandlingen vil avhenge av pulpainvolvering og utviklingsstadium. Observasjon uten endodontisk behandling kan vurderes der det er lav risiko for infeksjonsrelatert resorpsjon og der det ikke er

planlagt umiddelbar kjeveortopedisk eller protetiske behandling, og det må være hyppig oppfølging. Resorpsjoner av ulike typer er en risiko.

Det ble henvist til «Dental Trauma Guide» med klassifiseringer. Den kan finnes på ulike nettsteder, for eksempel <https://www.nature.com/articles/6400830>

Paul Kåre Sæle (tv) og Magnus Bratteberg (th) snakket om tanntraumer på bakgrunn av biologiske faktorer og praktisk-klinisk og trygdemessig håndtering av følgene av ulike typer traumer.

Klokka 0000 på utgivelsesdato
www.tannlegetidende.no